

GEMEENTE
SOEST

2^e Nota van Inlichtingen

Fase:	Selectie
Aanbesteding:	Juridische dienstverlening
Procedure:	SAS-procedure
Kenmerk:	677365
Status:	Definitief
Aantal pagina's:	14
Datum:	24 mei 2024

Hierbij ontvangt u de vragen en bijbehorende antwoorden naar aanleiding van bovengenoemde SAS procedure van de gemeente Soest. Deze 2^e nota van inlichtingen behoort bij en maakt integraal onderdeel uit van de SAS procedurestukken

De nummering is aangehouden zoals die op TenderNed. In de eerste vragenronde zijn 5 vragen via een bericht in TenderNed gesteld. Deze zijn volledigheidshalve beantwoord in de 1^e Nvl. Deze vragen zijn handmatig voorzien van nummers 104 t/m 108. In de tweede vragenronde zijn nieuwe vragen gesteld; TenderNed nummert door. Daardoor zijn er nu vragen met TenderNed nummers 104 t/m 108. De vragen in de 2^e ronde met TenderNed nummers 104 t/m 108 zijn daarom in deze 2^e Nota voorzien van een A.

Deze Nota bestaat uit 2 delen:

- Deel 1: Vragen van geïnteresseerden en antwoorden
- Deel 2: Overzicht van gewijzigde documenten, die bij deze Nota op TenderNed zijn geupload

Deel 1: Vragen geïnteresseerden en antwoorden:

Ref. nr.	Onderwerp	Vraag	Antwoord
113	Planning	<p>Wij hebben geconstateerd dat de tijdlijn van planning zoals deze in TenderNed is opgenomen niet klopt waar het de tweede inlichtingenronde betreft in relatie tot de beantwoording van de eerste vragenronde.</p> <p>In aanvulling daarop is er op dit moment geen mogelijkheid om vragen te stellen over de inschrijvingsleidraad wanneer deze wordt gepubliceerd. Is de aanbestedende dienst bereid gelegenheid te bieden voor het stellen van vragen over de Inschrijvingsleidraad, nu gegadigden daar nog in het geheel geen kennis van hebben kunnen nemen?</p>	<p>Uiteraard. In de inschrijvingsleidraad is de mogelijkheid opgenomen tot het stellen van vragen.</p>
117	Planning	<p>De deadline voor aanmelding via Tendersnet is verschoven naar 7 juni 2024. De overige deadlines die gelden tijdens de selectiefase zijn in het document Selectieleidraad niet aangepast. Wat zijn de nieuwe data voor 'Bekendmaking voorgenomen selectie' en voor het aanleveren van overige documenten na voorgenomen selectie?</p>	<p>Bekendmaking voorgenomen selectie: 12 juni Aanlevering bewijsstukken na voorgenomen selectie blijft zoals in 5.1.2. staat vermeld: <i>De geselecteerde Geïnteresseerde dient binnen 7 kalenderdagen na voorgenomen selectie de documenten in te leveren.</i> Stand-still na voorgenomen selectie: 10 kalenderdagen. De geplande datum voor het versturen van uitnodigingen (d.i. de inschrijvingsleidraad) is daarmee op z'n vroegst: 24 juni.</p>
107A	Par.1.1.1	<p>Nadeelcompensatie (waaronder planschade) valt als algemene regeling onder de Awb derhalve vakgebied b en daarnaast onder de Omgevingswet derhalve vakgebied a. Er is qua uitvraag van referenties dus geen goede grond om nadeelcompensatie als afzonderlijk 'vakgebied' op te voeren, ook niet als een toename van vragen m.b.t. nadeelcompensatie wordt verwacht. Bent u bereid Nadeelcompensatie als afzonderlijke 'vakgebied' te laten vallen en deze te scharen onder vakgebied a en b? Zo niet, kunt u motiveren waarom niet?</p>	<p>Nee. Wij zijn van mening dat planschade en nadeelcompensatie specialistisch werk is, wat gepaard gaat met een taxatie van het object of het lezen van bedrijfsboekhouding. Wij scharen het daarom niet onder een onder vakgebied.</p>

Ref. nr.	Onderwerp	Vraag	Antwoord
108A	Par.1.1.3 (Nvl, vraag 105)	<p>Uit het antwoord op vraag 105 (1e Nvl) volgt dat het als één geheel in de markt zetten van de opdracht (zonder percelen) is ingegeven door de vrees dat medewerkers van de gemeente gaan 'shoppen' bij meerdere huisadvocaten. Dit is een oneigenlijk en juridisch dan ook ondeugdelijk argument omdat ook bij meerdere huisadvocaten deze huisadvocaten de werkzaamheden uitsluitend kunnen doen binnen de hen toebedeelde percelen. Bovendien, op grond van art. 1.5 lid 3 Aw 2012 is het uitgangspunt dat de opdracht in meerdere percelen wordt opgedeeld. Dat dit laatste niet passend is, is niet gemotiveerd in de selectieleidraad en evenmin in het op vraag 105 gegeven antwoord. Het afzien van splitsing hier is disproportioneel omdat sprake is van een omvangrijke opdracht. Er is anders dan u stelt, wel sprake van clusteren (samenvoegen) van gelijksoortige opdrachten. En geclusterde opdrachten moeten in beginsel in percelen worden verdeeld. Ook als niet sprake is van clusteren, doet het feit dat u referenties per vakgebied vraagt, niet af aan de conclusie dat er geen juridisch houdbare motivering is om af te zien van een opdeling in percelen. Het feit dat binnen de afzonderlijke vakgebieden u vele (soms zeer verschillende) deelgebieden hanteert (zie met name vakgebied g en n.a.v. de Nvl, vakgebied e), verplicht temeer naar alsnog een verdeling in percelen.</p> <p>Bent u derhalve bereid om de opdracht alsnog in percelen op te delen en zo nee, waarom niet?</p>	<p>Volgens de Aanbestedingswet wordt onder clusteren verstaan het 'onnodig' samenvoegen van opdrachten. De gemeente Soest is één juridische entiteit en zoekt voor haar juridische dienstverlening een full service juridisch bureau. Dit omwille van:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Efficiëntie 2) Consistentie in de dienstverlening 3) Beheersbaarheid van het contract 4) Aard van de adviesopdrachten 5) Kwaliteit van dienstverlening, omdat een enkele opdrachtnemer een geïntegreerde aanpak kan bieden, mee kan denken in de situatie van de gemeente en dwarsverbanden kan zien. <p>Hieronder motiveren we dit uitgebreid.</p> <p>De adviezen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden en dienen daarom door één opdrachtnemer te worden uitgevoerd.</p> <p>De huidige praktijk leert dat juridische vraagstukken vaak betrekking hebben op meerdere rechtsgebieden wat in het verloop van een casus of dossier duidelijk wordt. De gemeente wenst te voorkomen dat discussies ontstaan over de vraag op welk rechtsgebied een vraagstuk betrekking heeft en welke opdrachtnemer het vraagstuk in behandeling neemt of al heeft. Ook wenst de gemeente te voorkomen dat zowel de dienstverlening als de financiële middelen van de gemeente op inefficiënte wijze worden ingezet. Gelet op de samenstelling en de complexiteit van de juridische vraagstukken van de gemeente acht deze het niet passend de opdracht op te delen</p>

Ref. nr.	Onderwerp	Vraag	Antwoord
			<p>in percelen. Juridische vraagstukken kunnen hierdoor sneller, efficiënter en in samenhang worden afgehandeld wat bovendien leidt tot een vermindering van de administratieve last van zowel de gemeente als de opdrachtnemer.</p> <p>De samenvoeging van de rechtsgebieden maakt het de dienstverlener mogelijk om integraal te adviseren door een zo economisch en efficiënt mogelijke inzet van juridisch adviseurs. Ook hoeft de juridisch adviseur niet met de juridisch adviseur van een andere dienstverlener in overleg te treden om af te stemmen wie welk deel van de advisering voor zijn rekening neemt. Andersom geldt dat de gemeente één aanspreekpunt heeft voor de juridische dienstverlening en wordt voorkomen dat adviezen van verschillende adviseurs niet op elkaar aansluiten of discrepanties vertonen. Ook het contractmanagement van de gemeente kan hierdoor op efficiënte wijze plaatsvinden. De beschreven inzet van de juridisch dienstverlener is derhalve zowel voor de dienstverlener als voor de gemeente organisatorisch en economisch efficiënt. Het combineren van de verschillende rechtsgebieden betekent voor de gemeente bovendien dat zij de verantwoordelijkheid voor de integrale opdracht tot juridische dienstverlening kan beleggen bij de te contracteren opdrachtnemer.</p> <p>Door de geschiktheidseisen laag en proportioneel te houden en niet te werken met selectiecriteria, menen wij dat de opdracht toegankelijk is voor het MKB. Daarnaast is het altijd toegestaan als combinatie in te schrijven</p>

Ref. nr.	Onderwerp	Vraag	Antwoord
			(zie ook vraag 121). Tenslotte zijn op TenderNed meerdere procedures juridische dienstverlening te zien van organisaties, groter in omvang dan de gemeente Soest, die de opdracht niet in percelen splitsen (o.a. gemeente Meijerijstad, min EZK, Omgevingsdienst Flevoland, provincie Noord Holland, gemeente Stein, gemeente Voorne, gemeente Zaanstad, gemeente Rotterdam (die tevens is opgenomen als voorbeeld in de handreiking van VJK reeks, handreiking 8)).
106A	Par. 5.1.2 LAT (Nvl vraag 34, 84 en 94)	Gelet op het antwoord op de vraag met referentienr. 84 en bezien in samenhang met de antwoorden op de vragen met referentienr. 34 en 94, kunt u bevestigen dat voor het bewijs van opname op het LAT én van lidmaatschap van de NOvA, het dus volstaat om enkel te overleggen een afschrift van de weergave van inschrijvingen van de advocaten op de website https://zoekeenadvocaat.nl/advocatenorde.nl ?	Ja, dit bevestigen wij.
138	Par. 5.3.2 Bezetting (Nvl vraag 16)	In de Nvl (ref nr. 16) staat dat u een beschrijving wilt van de opleiding en zaken van advocaten die gespecialiseerd zijn op het gebied van ruimtelijke ordening (omgevingswet/Wabo en aanverwante wetgeving). Kan worden volstaan met een uitwerking voor 3 advocaten (aangezien u dit aantal in paragraaf 5.3.2 als eis heeft gesteld?)	Ja, dit volstaat.
131	Paragraaf 5.3.2. Intercollegiale toetsing (Nvl vraag 16, 46, 64, 102)	In het kader van kwaliteitsborging antwoordt u dat elk bewijs van deelname aan (inter-)collegiale toetsing volstaat, maximaal 3 jaar oud, beperkt tot de voorgenomen in deze opdracht in te zetten juristen en advocaten en verwijst u naar de vereisten voor gestructureerd intercollegiaal overleg (art. 13b van de regeling op de Advocatuur). Wij hebben navraag gedaan en de NOvA kan een dergelijk bewijs niet verstrekken. Wij zouden willen volstaan met een verklaring dat door ons interne opleidingshuis wordt verstrekt waaruit blijkt dat de in te zetten juristen aan de intervisieverplichting hebben voldaan. Gaat u daarmee akkoord?	Ja, daar gaan we mee akkoord.

Ref. nr.	Onderwerp	Vraag	Antwoord
122	Paragraaf 5.3.2 en Bijlage 4, Kerncompetenties	Het komt met regelmaat voor dat twee gemeenten samenwerken in een Gemeenschappelijke Regeling. In dat geval worden ook opdrachten verstrekt door de Gemeenschappelijke Regeling. Wij gaan ervan uit dat ook referentieopdrachten die zijn uitgevoerd in opdracht van de Gemeenschappelijke Regeling (waar enkel gemeenten aan deelnemen) worden geaccepteerd. Kunt u dat bevestigen?	Ja, een referentieopdracht bij een GR is toegestaan. Zie ook het antwoord op vraag 123 en 142.
142	Paragraaf 5.3.2 en Bijlage 4, Kerncompetenties	<p>In onderdeel 5.3.2 van de selectieleidraad en bijlage 4 wordt als eis gesteld dat bij elke genoemd vakgebied een referentieproject moet worden vermeld van een gemeente die de geïnteresseerde heeft bijgestaan op de verschillende rechtsgebieden. Uitdrukkelijk moet het gaan om referenties van gemeenten die zijn bijgestaan.</p> <p>Wij achten dit in strijd met artikel 1.10 alsmede artikel 2.90 lid 8 en artikel 2.93 lid 3 AW. Door de eis te stellen dat de gevraagde vakgebieden uitsluitend als referentie kunnen dienen als daarbij gemeentes zijn bijgestaan worden ons inziens eisen gesteld die niet in redelijke verhouding staan tot het voorwerp van de opdracht.</p> <p>Bij referenties dient het om vergelijkbare opdrachten te gaan en niet om opdrachten die gelijk zijn. Een en ander om te voorkomen dat de concurrentie onnodig wordt beperkt.</p> <p>Wij menen dat door de eis te stellen dat enkel referentieprojecten gelden ter zake de verschillende gevraagde rechtsgebieden én ter grootte van € 10.000 én waarbij aan een gemeente is geadviseerd er geen sprake is van vergelijkbare opdrachten maar één-op-één gelijke opdrachten. Dit is in strijd met de Gids Proportionaliteit (o.a. p. 11, 42 en meer specifiek Voorschrift 3.5F).</p> <p>Naar onze mening zou een advisering (met een bepaalde omvang) aan bijvoorbeeld een (semi-)(publieke) rechtspersoon over het betreffende rechtsgebied ook als vergelijkbaar kunnen dienen.</p> <p>Aldus de vraag; mogen er ook referenties worden gegeven van andere opdrachtgevers dan gemeenten op het betreffende vakgebied mits een bepaalde omvang?</p> <p>Voor het zijn van huisadvocaat is volgens ons slechts relevant of er ervaring is met de omgang van een publieke organisatie, besluitvorming</p>	<p>Wij volgen uw redenering en gaan akkoord.</p> <p>M.b.t. kerncompetentie 1 (het zijn van huisadvocaat), volstaat het om huisadvocaat te zijn van een publieke of semi publiekrechtelijke organisatie.</p> <p>M.b.t. kerncompetentie 2 (ervaring met de genoemde vakgebieden), verwijzen wij u naar het antwoord op vraag 123.</p>

Ref. nr.	Onderwerp	Vraag	Antwoord
		en dergelijke. Voor de toepassing van het recht is niet relevant of de ervaring specifiek is opgedaan voor een gemeente. Die kennis en ervaring kan evengoed zijn opgedaan bij andere publieke en semi-publiekrechtelijke organisaties en ook bij privaatrechtelijke rechtspersonen tegen een gemeente. De eis die nu wordt gesteld is ons inziens niet proportioneel en ook niet doelmatig. Het beperkt op onredelijke wijze de mededinging. Verwezen wordt naar een uitspraak van de Commissie van Aanbestedingsexperts 25 september 2015, nr. 265.	
112	Paragraaf 5.3.2 en Bijlage 4, Kerncompetentie 1	Klopt het dat we voor Kerncompetentie 1 minimaal één referentie moeten indienen, waaruit blijkt dat we in de afgelopen drie jaar huisadvocaat zijn (geweest) van een gemeente? We willen met name weten of onze veronderstelling juist is dat we bij de beschrijving van de aard van die opdracht géén concrete zaak/adviesvraag/procedure behoeven op te voeren, maar dat we enkel moeten beschrijven van wanneer tot wanneer en op welke vakgebieden we juridische ondersteuning en vertegenwoordiging aan de betreffende gemeente hebben geleverd. Zie immers uw antwoord op vraag 20 Nvl.	Ja, uw interpretatie is juist. Zie ook het antwoord op vraag 142.
141	Paragraaf 5.3.2 en Bijlage 4, Kerncompetentie 2	In onderdeel 5.3.2 van de selectieleidraad wordt als eis gesteld dat de opdrachtwaarde van het referentieproject minimaal € 10.000,-- moet zijn. Kan de eis van € 10.000,-- niet omgezet worden door een urenaantal, omdat advocaten onderling sterk uiteenlopende tarieven hebben en de opdrachtwaarde dus niets zegt over de omvang en de complexiteit van de klus? Dit laatste betreft waarschijnlijk de achterliggende gedachte van de eis.	De eis m.b.t. de vergelijkbare omvang verandert in <i>tenminste een opdrachtwaarde van €7.500 excl BTW of een inzet van 35 uur.</i>
105A	Paragraaf 5.3.2 en Bijlage 4, Kerncompetentie 2	De opdrachtwaarde bij kerncompetentie 2 dient per referentieproject voor een of meerdere vakgebied(en) tenminste €10.000,- te bedragen. In geval een project omdat het een pilot is, 'in kind' is gedaan zodat niet is gefactureerd echter de werkzaamheden wel degelijk een op de uurtarieven gebaseerde toe te kennen opdrachtwaarde hebben, kan dan deze waarde als opdrachtwaarde voor kerncompetentie 2 worden opgevoerd? Kunt u dat bevestigen? Zo niet, kunt u toelichten waarom niet?	Ja, dit kan. Zie ook het antwoord op vraag 141.
120	Paragraaf 5.3.2 en Bijlage 4, Kerncompetentie 2	Naar aanleiding van de eerste nota van inlichtingen en de gewijzigde aanbestedingsstukken stel ik voor de volgende vragen te stellen: Bij de kerncompetenties vraagt u naar een projecten van een vergelijkbare omvang met een opdrachtwaarde van tenminste €10.000,-. Door snel tot de kern te komen en kwesties voortvarend op te pakken, gebeurt het bij	We willen dat u ervaring heeft met aanzienlijke adviezen met een redelijke complexiteit, niet enkel een vraag beantwoorden. De eis m.b.t. de vergelijkbare omvang verandert in <i>tenminste een opdrachtwaarde van €7.500 excl BTW of een</i>

Ref. nr.	Onderwerp	Vraag	Antwoord
		ons geregeld dat projecten worden uitgevoerd voor een opdrachtwaarde beneden €10.000,-. Dit terwijl die projecten wel op een hoog kwaliteitsniveau zijn uitgevoerd. Bent u bereid de opdrachtwaarde los te laten? Zo nee, bent u bereid de opdrachtwaarde te verlagen naar €5.000,-? Zo nee, waarom niet?	<i>inzet van 35 uur.</i>
139	Paragraaf 5.3.2 en Bijlage 4, Kerncompetentie 2 (Nvl vraag 86)	Kunt u aangeven wat bedoeld wordt met een 'samenhangende zaak'?	Veelal bestrijkt een opdracht meerdere rechtsgebieden (bijv. subsidie én staatsteun én vastgoedrecht). Indien die opdrachtwaarde (van die samenhangende zaak) meer dan 7.500 Euro (of 35 uur) bedraagt, kan deze opgevoerd worden als referentie bij alle 3 de deelgebieden.
110	Paragraaf 5.3.2 en Bijlage 4, Kerncompetentie 2	Klopt onze interpretatie dat niet elke referentie alle vakgebieden behoeft te bestrijken?	Ja, uw interpretatie is juist.
111	Paragraaf 5.3.2 en Bijlage 4, Kerncompetentie 2	Klopt onze interpretatie dat we aan de hand van een beschrijving van concrete projecten (zaken/dossiers) inzichtelijk moeten maken dat we relevante ervaring hebben met het geven van advies en/of procesvertegenwoordiging op de vakgebieden a t/m g?	Ja, uw interpretatie is juist
140	Paragraaf 5.3.2 en Bijlage 4, Kerncompetentie 2 (Nvl vraag 96)	Bij beantwoording van de deze vraag geeft u het volgende aan: "U dient per vakgebied (a t/m g) een of meerdere referentie(s) in te dienen." In de selectieleidraad wordt op pagina 16 aangegeven dat, indien geïnteresseerde meer referenties indient dan gevraagd, deze terzijde worden gelegd. Wij vermoeden dat de geciteerde zin een verschrijving betreft en dat bedoeld is te zeggen dat 1 referentie meerdere kerncompetenties kan bevatten. Is dat juist?	Uw interpretatie is juist.
118	Paragraaf 5.3.2 en Bijlage 4, Kerncompetentie 2	De referentie(s) die gevraagd worden voor Kerncompetentie 2 moeten zijn uitgevoerd in opdracht van een gemeente. Voldoet een referentie voor de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) ook aan deze eis, als de relevantie hiervan kan worden aangetoond conform de eisen van de Selectieleidraad en Bijlage 4?	Dit hangt af van welk vakgebied het betreft. Zie het antwoord op vraag 123.
123	Paragraaf 5.3.2 en Bijlage 4, Kerncompetentie 2	U beschrijft in Nvl 1 (referentienummer 95) dat ervaring met andere overheidsorganisatie zoals waterschappen, provincies en samenwerkingsverbanden niet mag worden gebruikt om de gewenste ervaring aan te tonen, omdat u van mening bent dat de problematiek met	We wijzigen de eisen m.b.t. de vergelijkbare aard van de referenties als volgt: Vakgebied a (ruimtelijk bestuursrecht): alleen

Ref. nr.	Onderwerp	Vraag	Antwoord
		<p>name in het ruimtelijk domein bij gemeenten anders is dan waterschappen of provincies. Dat kunnen wij volgen.</p> <p>Kunt u bevestigen dat de gewenste ervaring met betrekking tot de vakgebieden b t/m g ook kan worden aangetoond door referentieopdrachten van provincies, waterschappen en Gemeenschappelijke Regelingen over te leggen? Zo nee, kunt u toelichten waarom niet?</p>	<p>een gemeente Vakgebied b t/m g: een (semi-) publiekrechtelijke organisatie</p>
104A	Paragraaf 5.3.2 en Bijlage 4, Kerncompetentie 2	U vraag voor kerncompetentie 2 om referenties van alleen gemeenten. Het bezitten van de vereiste kerncompetenties op de genoemde vakgebieden kan uiteraard ook via opdrachten voor private opdrachtgevers. Immers, het publieke of private karakter van een opdrachtgever verandert niet de inhoud van de rechtsgebieden. Bent u ermee akkoord dat ook referenties van andere publieke en van private (zakelijke) opdrachtgevers opgevoerd mogen worden? Zo niet, kunt u dan toelichten waarom niet?	Akkoord. Zie het antwoord op vraag 123.
144	Paragraaf 5.3.2 en Bijlage 4, Kerncompetentie 2	Dienen daadwerkelijk alle referenties uit kerncompetentie 2, projecten te betreffen die bij gemeenten zijn uitgevoerd? Of is het toegestaan dat ten aanzien van één of enkele vakgebieden referentieprojecten worden opgenomen die zijn uitgevoerd bij qua omvang met gemeenten vergelijkbare organisaties? Leidt het aanreiken van een of enkele referentieprojecten die niet bij gemeenten zijn uitgevoerd automatisch tot uitsluiting van de inschrijving?	Zie het antwoord op vraag 123. Een referentie die niet voldoet aan de gestelde criteria, leidt tot uitsluiting.
125	Paragraaf 5.3.2 en Bijlage 4, Kerncompetentie 2 – vakgebied a en b	Handhaving is een deelgebied binnen het vakgebied ruimtelijk bestuursrecht. Handhaving ziet in veel gevallen ook op overtredingen die buiten het ruimtelijk bestuursrecht vallen. Denk aan overtredingen van de Opiumwet. Kunt u bevestigen dat opdrachten inzake handhaving van overtredingen die niet-ruimtelijk van aard zijn als referentie kunnen dienen ten behoeve van vakgebied b (bestuursrecht algemeen)? Handhaving is immers geregeld in hoofdstuk 5 van de Awb.	Ja, dit is akkoord.
109	Paragraaf 5.3.2 en Bijlage 4, Kerncompetentie 2- ad vakgebieden a, c, e, en g	Ad vakgebieden a, c, e en g zoals genoemd in de aangepaste bijlage 4: klopt onze interpretatie dat het niet nodig is dat we één zaak (dossier) opvoeren, waarin het minimaal genoemde aantal van de deelgebieden aan bod komt? Anders gezegd: als we bijvoorbeeld bij vakgebied a één zaak (dossier) opvoeren waarin we ervaring aantonen met omgevingsplannen/bestemmingsplannen, en één zaak (dossier) waarin we ervaring aantonen met omgevingsvergunningen, voldoen we dan aan de	Ja, uw interpretatie is juist.

Ref. nr.	Onderwerp	Vraag	Antwoord
		(minimale) eisen ten aanzien van vakgebied a? Een andere uitleg zou niet alleen onlogisch zijn, maar ook tot een disproportionele eis leiden; in het gros van de gevallen komen de genoemde deelgebieden niet tezamen in één zaak (dossier).	
130	Paragraaf 5.3.2 en Bijlage 4, Kerncompetentie 2 – vakgebied b en e	Kunt u bevestigen dat referentieopdrachten waarin over het subsidierecht is geadviseerd of geprocedeerd kunnen worden opgevoerd ten behoeve van vakgebied b (bestuursrecht algemeen)? U heeft het subsidierecht als deelgebied bij privaatrecht e.d. opgenomen. Dat komt ons niet logisch voor, omdat het subsidierecht is geregeld in de Awb.	Subsidierecht is inderdaad onderdeel van het bestuursrecht. Het verlenen van een subsidie valt onder de Awb. Aangezien wet Markt en overheid, Didam arrest, de afweging inkoop vs subsidie, verkapte subsidies en staatsteun vaak gezamenlijk worden afgewogen in een casus hebben we het vraagstuk 'subsidies' onder dat vakgebied geschaard. Uw referentie m.b.t. subsidie mag u zowel opvoeren als bestuursrecht als privaatrecht.
132	Paragraaf 5.3.2 en Bijlage 4, Kerncompetentie 2 – vakgebied c	Kunt u bevestigen dat voldoende is dat een referentie wordt overgelegd waaruit ervaring blijkt met ofwel maatschappelijke huisvesting ofwel onderwijshuisvesting (vakgebied c)?	Ja, uw interpretatie is juist.
126	Paragraaf 5.3.2 en Bijlage 4, Kerncompetentie 2 – vakgebied d	In aansprakelijkheidszaken is de verzekeraar van de gemeente doorgaans onze formele opdrachtgever. In deze zaken wordt uiteraard opgetreden namens de gemeente. Kunt u bevestigen dat deze zaken in het referentieformulier van de desbetreffende gemeente kunnen worden opgenomen?	Ja, dit is akkoord.
127	Paragraaf 5.3.2 en Bijlage 4, Kerncompetentie 2 – vakgebied e	Wij missen het Didam-arrest als deelgebied bij vakgebied e (privaatrecht e.d.). Over het Didam-arrest wordt vanaf 2021 veel geadviseerd en geprocedeerd. Kunt u dit deelgebied alsnog toevoegen?	Het Didam arrest is inderdaad onderdeel van vakgebied e. U mag staatsteun interpreteren als staatsteun / Didam arrest.
128	Paragraaf 5.3.2 en Bijlage 4, Kerncompetentie 2 – vakgebied e	Bij vakgebied e worden aanbestedingsrecht en quasi-inbesteden (art. 2.24a en art. 2.24b Aw 2012) als aparte deelgebieden aangemerkt. Kunt u daar publiek-publieke samenwerking (art. 2.24c Aw 2012) aan toevoegen? Zo nee, waarom quasi-inbesteding wel en PPS niet?	PPS is inderdaad onderdeel van vakgebied e. U mag quasi inbesteden interpreteren als quasi inbesteden / PPS.

Ref. nr.	Onderwerp	Vraag	Antwoord
129	Paragraaf 5.3.2 en Bijlage 4, Kerncompetentie 2 – vakgebied e	Op pagina 1 van het referentieformulier is vermeld bij vakgebied sub e 'Privaatrecht e.d.', terwijl op pagina 2 bij vakgebied sub e 'Aanbestedingsrecht' is vermeld. Wij vragen de gemeente om dit aan te passen.	In het nieuwe formulier Referentie is dit aangepast (zie rode teksten).
133	Paragraaf 5.3.2 en Bijlage 4, Kerncompetentie 2 – vakgebied f	Wij gaan ervan uit dat dat het volstaat indien ten behoeve van vakgebied f een referentieopdracht in het kader waarvan is geadviseerd of geprocedeerd over planschade. Dit betekent dat niet ook een referentie met betrekking tot nadeelcompensatie (anders dan planschade) hoeft te worden overgelegd. Kunt u dit bevestigen?	Ja, uw interpretatie is juist. Een ervaring met nadeelcompensatie in de oude vorm of een ervaring met planschade volstaat.
135	Paragraaf 5.3.2 en Bijlage 4, Kerncompetentie 2 – vakgebied f	In het kader van de referenties stelt u bij elk van de vakgebieden de voorwaarde dat sprake moet zijn van een (samenhangende) opdracht met een waarde van 10.000 euro. De totale waarde van de aanbestede opdracht is circa 200.000 per jaar. Uit vraag en antwoord 55 blijkt dat de Vakgebieden a (ruimtelijk bestuursrecht) en c (niet ruimtelijke opgaven) in het verleden ca. 75% van de omvang van de opdracht beheldden. De eis van € 10.000 per referentieproject, veronderstelt dat met het rechtsgebied f (nadeelcompensatie en planschade) ruim € 16.500 per jaar aan opdrachten is verstrekt. Kunt u bevestigen of dat het geval is? Als hiermee een lager bedrag gemoeid is, is de referentie-eis disproportioneel. In dat geval verzoeken wij u de opdrachtwaarde per vakgebied te bepalen op een proportioneel bedrag (zie ook vraag 96)?	We verwachten meer adviezen te gaan vragen m.b.t. nadeelcompensatie in de nieuwe vorm. De eis m.b.t. de vergelijkbare omvang verandert in <i>tenminste een opdrachtwaarde van €7.500 excl BTW of een inzet van 35 uur.</i>
136	Paragraaf 5.3.2 en Bijlage 4, Kerncompetentie 2 – vakgebied f	Indien u vakgebied f niet laat vervallen vragen wij u het volgende: u geeft in antwoord bij vraag 95 het volgende aan: 'Wij menen dat de problematiek m.n. in het ruimtelijk domein bij gemeenten anders is dan waterschappen of provincies.' Wij kunnen ons dit inderdaad voorstellen voor vragen in het ruimtelijk domein. Voor rechtsgebieden zoals planschade en nadeelcompensatie vinden wij het disproportioneel om geen referenties van andere overheidsorganisaties toe te staan. Het gaat er ons inziens om dat het kantoor ervaring heeft met het doorlopen van planschade en nadeelcompensatieprocedures ongeacht of dit voor een waterschap, provincie of gemeente was. Bent u bereid om toe te staan dat opdrachten die zijn uitgevoerd voor een waterschap, provincie of andere overheidsorganisatie als referentie mogen worden opgevoerd en zo nee, kunt u toelichten waarom niet?	Ja. Zie het antwoord op vraag 123.

Ref. nr.	Onderwerp	Vraag	Antwoord
137	Paragraaf 5.3.2 en Bijlage 4, Kerncompetentie 2 – vakgebied f	Ons inziens zijn planschade en nadeelcompensatie onderdeel van bestuursrechtelijke vragen. Het vragen van een referentie voor zowel ruimtelijk bestuursrecht (vakgebied a) als een referentie voor bestuursrecht algemeen (vakgebied b) als een referentie voor nadeelcompensatie en planschade (vakgebied f) is ons inziens disproportioneel. Bent u bereid vakgebied f te laten vervallen? Zo nee, kunt u toelichten waarom niet?	Nee. Wij zijn van mening dat planschade en nadeelcompensatie specialistisch werk is, wat gepaard gaat met een taxatie van het object of het lezen van bedrijfsboekhouding. Wij scharen het daarom niet onder een ander vakgebied.
119	Paragraaf 5.3.2 en Bijlage 4, Kerncompetentie 2 – vakgebied f en g	In uw antwoord op Vraag 20 bij Nvl 1 geeft u aan dat voor kerncompetentie 2 onder g in ieder geval een beschrijving van privacy (AVG) en WOO/WOB moet worden gegeven voor een referentieproject bij een gemeente. Onder kerncompetentie 2 onder f staat nadeelcompensatie opgenomen. In de aanbestedingsstukken staat opgenomen dat de verwachting is dat de komende jaren bij de gemeente meer vragen over de AVG en over nadeelcompensatie worden gesteld. Op dit moment is dat nog niet het geval. Wel krijgen we hierover veel vragen van ondernemingen en particulieren. Bent u bereid de eis los te laten dat het referentieproject voor de AVG en voor de nadeelcompensatie is uitgevoerd bij een gemeente? Zo nee, waarom niet?	Ja. Zie het antwoord op vraag 123. Voor vakgebieden b t/m g mag die ervaring ook zijn opgedaan bij een (semi-) publiekrechtelijke organisatie. Wij menen dat de advisering mbt AVG aan ondernemingen en particulieren echt afwijkend is.
143	Paragraaf 5.3.2 en Bijlage 4, Kerncompetentie 2 – vakgebied g	Betekent het feit dat naast de bij die kerncompetentie vermelde rechtsgebieden “WOO en AVG/privacy” één ander rechtsgebied kan worden gekozen, dat geen expertise behoeft te bestaan ten aanzien van de andere rechtsgebieden die bij dat vakgebied zijn vermeld? Of dient die expertise wel te bestaan, maar is slechts niet vereist dat ten aanzien van die rechtsgebieden een referentie wordt overgelegd?	Het is wenselijk dat de opdrachtnemer expertise heeft op die andere rechtsgebieden in deelgebied g. Echter, wij verwachten dat deze niet heel veel zullen voorkomen en mogelijk heel specialistisch zijn. Het is niet vereist dat t.a.v. die andere rechtsgebieden in deelgebied g referenties worden overlegd.
124	Paragraaf 5.3.2 en Bijlage 4, Kerncompetentie 2 – vakgebied g	Wij nemen aan dat u met mediation ook doelt op het bijstaan van de gemeente in een mediationtraject? Kunt u dat bevestigen?	Ja, uw interpretatie is juist.
121	Par. 5.4.1 Combinaties (Nvl 1 vraag 105)	Wij zijn voornemens in te schrijven met een bestaand(e) samenwerkingsverband/combinatie van in totaal drie advocatenkantoren. Met deze combinatie kunnen wij de gevraagde dienstverlening leveren en ruim voldoen aan de gestelde geschiktheidseisen. Onze combinatie betreft een bestaande samenwerking van advocatenkantoren, waarmee wij op dit moment - als ‘huisadvocaat’ - advocaatdiensten bieden aan een andere gemeente op basis van een meerjarige raamovereenkomst. In onze	Uiteraard staan wij combinaties van advocatenkantoren toe, mits de combinatie één contactpersoon voor de gemeente heeft die de opdrachten doorleidt naar het juiste kantoor, zoals een advocatenkantoor dat doorleidt naar de juiste afdeling.

Ref. nr.	Onderwerp	Vraag	Antwoord
		<p>samenwerking treden wij in feite op als één kantoor met meerdere specialistische afdelingen. Dit heeft voor de gemeente geen nadelen ten opzichte van een full-service advocatenkantoor en mogelijk zelfs voordelen vanwege de per definitie aanwezige specialistische kennis op de gevraagde rechtsgebieden. Wij kunnen de gevraagde advocaatdiensten voor de Gemeente Soest op dezelfde wijze leveren.</p> <p>In par. 5.4.1 van de Selectieleidraad geeft u aan dat combinaties een Aanmelding kunnen doen. In het antwoord op vraag 105 geeft u echter aan een "full-service (all-round) advocatenkantoor" te zoeken. Kunt u bevestigen dat u met dit antwoord niet heeft beoogd uit te sluiten dat combinaties van advocatenkantoren een Aanmelding indienen, mits deze kantoren gezamenlijk aan de geschiktheidseisen kunnen voldoen en de gevraagde diensten kunnen leveren?</p>	
134	Verzekering (Raamovereenkomst, art. 8.1)	<p>U verlangt (terecht) dat Contractant adequaat verzekerd is en u stelt daaraan ook eisen. Bent u bereid om te bepalen dat de aansprakelijkheid is beperkt tot het bedrag dat onder verzekeringsdekking wordt uitbetaald? Het is immers niet proportioneel bij een contractwaarde van € 200.000,00 tot € 300.000,00 per jaar een aansprakelijkheid te verlangen die het verzekerd bedrag te boven gaat.</p> <p>Mocht u hiertoe niet bereid zijn, dan verzoeken wij de aansprakelijkheid in elk geval te beperken tot nader te noemen bedrag zodat wij hiervoor desgewenst een aanvullende verzekering kunnen afsluiten.</p> <p>Als u hiertoe evenmin bereid bent verzoeken wij u toe te lichten waarom u daartoe niet bereid bent?</p>	<p>We schrappen artikel 8.3 en wijzigen artikel 8.1 als volgt:</p> <p>Opdrachtnemer is aansprakelijk voor ontstane schade met een causaal verband met de toerekenbare tekortkoming van de Opdrachtnemer. Ontstane schade wordt ook gedekt wanneer sprake is van onvoorzichtigheid, nalatigheid, opzet of grove schuld van de Opdrachtnemer, diens medewerkers, onderaannemers of medewerkers van onderaannemers.</p> <p>De aansprakelijkheid van Opdrachtnemer wegens toerekenbare tekortkoming in de nakoming van haar verplichting(en) onder de Raamovereenkomst en/of Opdrachten, is beperkt tot het door de betreffende beroepsaansprakelijkheidsverzekering gedekte maximum van EUR 1.000.000 per gebeurtenis en maximaal EUR 5.000.000 per jaar.</p>

Ref. nr.	Onderwerp	Vraag	Antwoord
115	Verzekering (Raamovereenkomst, art. 8.1)	De schade zoals deze wordt omschreven in art. 8.1 van de Raamovereenkomst (schade aan gebouwen, personen etc.) past niet bij een tekortkoming in de nakoming van de werkzaamheden uitgevoerd onder de raamovereenkomst Juridische Dienstverlening. Is de aanbestedende dienst bereid art. 8.1 te laten vallen?	Akkoord. Zie het antwoord op vraag 134.
116	Verzekering (Raamovereenkomst, art. 8.1)	In navolging van de in de eerste inlichtingenronde gestelde vragen over art. 8 van de Raamovereenkomst: De beroepsaansprakelijkheidsverzekering ziet op schade die ontstaat als gevolg van laakbaar handelen in de uitoefening van onze dienstverlening. In dat verband is de gemaximeerde aansprakelijkheid van EUR 1 mio per gebeurtenis redelijk. We verzoeken de Gemeente de aansprakelijkheid ook te maximeren op een bedrag op jaarbasis. In de regel wordt deze op EUR 5 mio begrensd.	Akkoord. Zie het antwoord op vraag 134.
114	Verzekering (Raamovereenkomst, art. 8.2)	Het doorleggen van aansprakelijkheid ter vergoeding van schade geleden door derden (voor zover niet gedekt onder de beroepsaansprakelijkheidsverzekering) is niet gangbaar in de markt en staat ook niet in een redelijke verhouding tot het voorwerp en omvang van de opdracht. In onze optiek is dit een disproportionele bepaling. Is de aanbestedende dienst bereid art. 8.2 te laten vallen c.q. te wijzigen op een manier dat deze de opdrachtnemer niet op een disproportionele manier benadeelt? Een wijziging op die manier laat overigens onverlet dat er op wettelijke basis mogelijk al aansprakelijkheid kan volgen voor opdrachtnemer. Een verdergaande aansprakelijkheid dan dat is naar onze mening disproportioneel.	Nee, we schrappen dit artikel niet. Als een dergelijk geval zich voordoet zal er zeker gekeken worden naar diverse elementen, waaronder ook toerekenbaarheid en proportionaliteit. Partijen kunnen dan altijd hierover met elkaar in overleg.

Deel 2: Overzicht van gewijzigde documenten:

Naar aanleiding van deze antwoorden zijn de volgende documenten gewijzigd geüpload op Tendered:

- Bijlage 1 Concept Raamovereenkomst_3.0
- Bijlage 4 Formulier referentie_3.0